

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

De præmio Castitatis quod habet in terra. Cap. 12.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

ampliores, victoria de hostibus gloriosior. Manifestum est autem, castos, si cum non castis conferatur, difficilius & gratius obsequium obtulisse, & gloriosiores victoriam de carne hoste acerbissimo reportasse. Scriptum est: Quantum glorificauit se, & in deliciis fuit, tantum date illi tormentum, & luctum.] Ergo quantum quis afflixit se, & in tristitia fuit, tantum accipiet exultationis, & gaudij. Casti autem magis se cohibent, & diligentius carnem affligunt; maiori ergo in aeternis mansionibus letitia perfuerunt. Dabitur etiam animabus castis maior gloria, quam in scholis vocant accidentalem. Nam virginibus dabitur virginitatis laureola, quae non est aliud quam singulare gaudiū in animā ex victoria de voluptatibus obtenta, & de carne superata, lux etiam quaedam pulcherrima, aut aliud quid simile ignotum nobis in corpore virginis, quod illas illustres de carne victorias, tamquam signum puritatis ostendat. Casti autem, sed non virgines, licet aureolam non obtinebunt, tamen non dubium est, quin magno gaudio cumulantur propter castitatem seruata. Quod tamen ideo nomen aureolae, aut laureolae non habet, quia ad illam singularissimam virginum victoriam non accedit. Aureolae namque apud Theologos ea praemia accidentalia designant, quae praecipuis victoriis deputantur. Quales sunt, quos Virgines, & Martyres, & Doctores, de carne, & mundo, & de diabolo obtinent. Casti igitur, & continentes, praemium cumulatissimum in caelo recipient, sed illi praecipue, qui castitatem, aut virginitatem suam Deo suo perpetuo voto nuncuparunt. Hoc enim votum magnam religionis perfectionem castitati adijcit, & mentis castae firmitatem ostendit, & corpus ac mentem, vt immaculatam holocaustum, igne amoris accessum numini diuinae maiestatis offert. Votum castitatis est quasi emblemata, quod auro castitatis impositum facit illud pulchrius atque pretiosius. Quare castitas firmata voto sicut est libera castitate perfectior, ita est in conspectu Domini gratior, & in aula regis caelestis ampliori praemio apparebit ornator.

*De Praemio Castitatis quod habet
in terra.*

CAPVT XII.

CASTITAS multiplex praemium habet in terra; nam carnis metusque mundicia, vt supra dictum est, intellectui seruit, vt terrestria & caelestia cognoscat: volutati, vt a voluptatum nexibus libera, in id, quod rectum est, suos ferat affectus: & corpori, vt vita longiorem, robustiorem, iucundiorēque possideat: At vnus tantum praemij mentionem faciemus, nempe honoris eximij, quo castitatem omnis Ecclesia prosequitur. Cerrum est autem, virtutem hanc pulcherrimam, ac praestantissimam semper apud Ecclesiae filios in magno pretio fuisse habitam, eisque illos primas in omni aetate partes detulisse. Quod enim per se melius est, & rarius, & sublimius, pretiosius etiam est, & maiorem habenti honorem conciliat. Castitas vero melior est coniugio (absurdum enim esset eam cum luxuriae immundicia conferrē) & rarior, quia comparatione eorum, qui carnis deliciis se tradunt, pauci sunt, qui castitatem profiteantur: & sublimior, quia non respicit multiplicationem corruptibilium corporum, sed virtutis & sanctitatis augmentum. Ergo pro mensura suae dignitatis accipiet apud omnes

A honorem. Merito autem nonnulli continentium honorem eliciunt ex illo elogio, quod Ioannes in Apocalypsi virginibus tribuit. Iam quippe diximus virgines signatos esse illis centum quadraginta quatuor millibus stantibus cum agno supra montem Sion. De illis autem quid subiungit: [Et audiui vocem de caelo, tamquam vocem aquarum multarum, & tamquam vocem tonitruum magni, & vocem, quam audiui, sicut citharcedorum citharizantium in citharis suis.] Vocem virginum sonitui aquarum impetu decurrentium, & sonitui tonitruum, & harmoniae citharae comparauit, quae omnia timorem & stuporem incutiunt. Vox continentium, vita continentium est. Nam si Moyses desiderio clamabat, & audit dicentem Dominum: [Quid clamas ad me?] Et Franciscus tacens, & vicos, ac plateas ciuitatis inambulans, solo incessu praedicabat, quid mirum si casti vitae puritate clamet, & voluptatum fopore oppressos conuersatione sua tamquam voce ad imitandum exultent? Haec igitur vox illorum est sicut vox aquarum multarum: nam sicut flumē, quod in hac America Paranam vocamus, & est (vt creditur) omnium fluminum totius orbis maximum, impetu aquarum ingere, quo aluae saxa colliduntur, magnum sonum edit, qui ad multas leucas auditur: ita & mundissimam conuersationem castorum longe positi cum stupore audiunt, & non sine magna veneratione suscipiunt. Vis contemplari animam castam longe ab hominibus distantem? Audi ergo quid scriptura de sancta Iudith asserat. Et in superioribus domus suae fecit sibi secretum cubiculum, in quo cum puellis suis clausa morabatur.] Quantum, bone Deus, ab hominum consortio distabat, quae non solum verbum, sed nec aspectum illis concedebat! At huius vita abscondita, quia munda, sicut sonitus aquarum multarum apud absentes valide resonabat. Erat enim in omnibus famosissima: neque erat, qui loqueretur de illa verbum malum.] id est, verbum, quod eius castitatem alicuius vel minimae labis notaret. Hoc, scilicet non dici de illa verbum malum, fecit vitam eius mundissimam, verbum bonum quod cum admiratione omnes audirent, & cuius causa illam summis honoribus afficerent.

D Est etiam vita continentium quasi vox tonitruum magni. Nam tonitruum sonus est ex nubis ruptione procedens: & ita castitas ex nube exiit, quia ex filio Dei ad nos per humanitatem veniente processit. Christus enim est nubes illa, de qua Iseias ait: Ecce Dominus ascendet super nubem leuem;] ex eo mirum, quod verbum humanitatem assumpsit. Nubecula haec humilitate paruula praestituto tempore apparuit, vt pluiam gratiarum abundantissimam plueret, & in cruce, vulneribus manuum, & pedum, & lateris, rupta cum fragore tonaret. Ex ea nube tonitruum castitatis egressum est, quoniam Christus ex Virgine nasci voluit, mundiciam virginitatis in se ipso consecrauit, & homines castitatem edocuit. Vnde Ambrosius de virginitate loquens: E caelo, ait, accessit, quod imitaretur in terris, nec immerito viuendi sibi vltim quae sit de caelo, quae sponsum sibi inuenit in caelo. Et post pauca: Quis neget hanc vitam fluxisse de caelo, quam non facile inuenimus in terris, nisi postquam Deus in hac terreni corporis membra descendit: Et Nazianzenus. Olim cum lex erat, & vmbrae, ceremoniarumque, temporariae, tum primatum habebant nuptiae tamquam adhuc infantes: postquam vero emigravit littera, subducta est, est spiritus, & Christus cum processisset ex Virgine, in carne passus est, tunc effudit castimonia.] Est itaque castitas sonitus, ac tonitruum huius nubis, quam qui

audit,

Apocal.
14.2.

Exod. 14.
17.

Iudith. 8.
5.

Ibidem.
8.2.

Ibidem.
1.

Ambros.
de virginitate.

Nazianzenus.
de virginitate.

superatis gentibus trophæa referabant, & omnis dignitatis gradus, eis de viâ cedere solitus sit, nec mirû hoc de hominibus, cum Mineruam quoque, & Dianam, virgines deas finxerit error gentilium, & inter duodecim signa cœli, quibus mundum volui putat, virginem collocarint magnâ iniuriâ nuptiarum, vt ne inter Scorpios quidem, & Centauros, & Cancros, & Pisces, & Egocerotos vxorem maritumque contrufuerint. Hæc Hieronymus paucis omiſſis.] Non potuit profectò deluſa gentilitas, licet in hoc ſapiens exiſtimanda, ampliùs caſtatem honore proſequi, quàm vt virgines triumphatori præponeret; damnatum ad mortem, ob virginis occurſum liberaret; virginitatemque quaſi diuinarum ſedium aſſiſtricem, & cœli habitatricem duceret.

Nec ſolum Romanis, verum & barbaris gentibus fuit in magno pretio, & honore virginitas. Cuius rei (vt vetera omitam) nouam & illuſtrem proponam hitoriam. Nobiliſſimum eſt in hac America regnum Chileneſe, licet bellicoſorum incolarum robore, & (vt verius loquar) iudicij diuini ſeueritate, à noſtris non ſatis edomitum. Huius fuit vrbis vna, nomine Oſornus, ab indigenis cum noſtris bellum gerentibus populata. Viris ergo ac mulieribus Hiſpanis ſe ſe in quoddam propugnaculum recipientibus, Virgines quadam ſanctimoniales Diuæ Claræ in eadem vrbe commorantes in eo propugnaculo vitæ tuendæ cauſa receptæ ſunt. Cum autem incredibili fame premerentur, vna earû, cuius nomen ſcire non potui, ſola extra munitionem egreſſa, vt herbas ad cibum colligeret, à barbaris capta, & in poteſtatem cuiuſdam illorum tradita eſt. Hic acceptam virginem eam vxorem ducere (plures enim illi vxores habent) & violare diſpoſuit. Nam & alij barbari plurimas fœminas Hiſpanicas hoc extremo bello captas, ô Hiſpaniæ dedecus! vxores duxerunt, & ex eis filios ſuſceperunt, & à patriis viuendi moribus auocarunt. Sanctimonialis ergo illa cum heri ſui animum ex ſignis & verbis agnoſceret, robur virile induens, in hunc ſere modum illum eſt alloquuta: Ego virgo ſum vna ex ſponſis Ieſu Chriſti, illi in cœnobio conſecrata, quod & habitus, quem geſto, & hic anulus, quem digito deſero, meæ, cum Chriſto diſpenſationis inſigne, aperte demonſtrant. Non licet mihi carnis delicias experiri, nec viro nubere, ac per hoc ſponſo meo filio Dei iniuriam irrogare. Si verò tu me conſuprare volueris, vide ne aduerſum te indignationem ſummi Dei prouoces, & auſu temerario pro nouâ vxore mortem mereris. Barbarus, his auditis, obſtupuit, & virginitatem, & filij Dei ſacrum connubium, quod numquam audierat, admiratus, pulchram fœminam, & omni ope humanâ deſtitutam, at diuinâ virtute proteſtam, attingere noluit. Quid dico attingere noluit? Certè tantam eam eſt veneratione proſecutus, ac ſi numen aliquod cœleſte oculis vidiffet, ac ſi ſponſæ Dei (vt illa verè erat) de hoſpicio commodaffet. Quin & pollicitus eſt numquam ſe illi iniuriam illaturum, neque à quoquam inferri permiſſurum. Adiecitque interrogare quid illi opus eſſet, vt diuino cultui, quantum illa captiuitas ferret, deeſſe non poſſet. Tunc illa animoſior facta, rogauit illum vt ſibi ſcapulare aliquod, & breuiarium ad horas canonicas recitandas quareret. illèque ancillæ ſuæ obediens abiit, & inter ſpolia Chriſtianorum ab alijs barbaris aſſeruatam inſigne illud monachæ, quàm breuiarium inueniens, attulit, illique dedit. Hortabatur illam ſubinde vt ſponſi ſui obſequio vacaret, vt propria ſtatuſ ſui præſtaret, vt Deo ſuo illius ſalutem commendaret, & vt nihil omnino, quod ad miniſteria

A domus pertineret, attingeret. Si verò aliquando illa vxoribus, aut ancillis barbari ſe admittere tentaret, vt cibos pararet, aut pannos eluceret, aut quid ſimile faceret, ille penitus non ferebat, ſed & blandè illam increpabat, dicens non decere ſponſam Chriſti talibus miniſterijs occupari, potiùs cunctos debere illi tamquam dominæ, & heræ ſeruire. Monialis hæc toto anno, & eo ampliùs apud inſidelem illum comiter hoſpitata permanſit, donec præcum & gemituum eius miſeritus Dominus, ſic eam eſt captiuitate liberare diſpoſuit. Animo barbari hanc cogitationem iniecit, indignum eſſe illum, qui virginem, ac Chriſti ſeruam, domui ſuæ hoſpitem haberet, ac omnino Chriſtianis eſſe reſtituendam. Cum autem hinc iſtis cogitationibus premeretur, illine verò timeret mortem ſibi ab alijs barbaris inferendam, ſi fœminam illam ſponte ſineret ad propria remeare, quid facit? Domo ſua quaſi aliquid in agro facturus egreditur, & occultè ad munitionem militum Chriſtianorum, quæ non longè aberat, proficiſcitur, illis ſuaſurus, vt ad virginem illam quarendam exeant, & verſus domum ſuam vadant, & ipſo permittente, nullòque modo contradicente, ſecum deferant. Antequam ad propugnaculum veniret, aliquos milites obuios habuit, quibus conſilium ſuum pandit, & opportunitatem rapiendi virginem, ac domus ſuæ locum oſtendit. Cum autem ex condicto milites illi die ſignato in domum illius barbari pergerent, qui more Chilenſium non in vrbe aliqua (quas illi non habent) ſed in monte ab alijs nonnihil ſeparatus habitabat, ipſe quaſi hoſtes fugiens cum vxoribus, & filiis ac ſeruis, feſtinanter diſceſſit, & virginem illam à militibus inueniendam, & deducendam dimiſit. Sic illa ob honorem caſtatis liberata eſt, & quodammodo ſimul cum virginitate à Domino ſecunditate donata. Nam barbarus ille poſtea decreuit virgini ſe vt ſeruum tradere, & illam ſequi, eiùſque fidem ſuſcipere. Deſiderium autem hoc opus ſequutum eſt: illum namque ad fidem conuerſum, & fidei, ac vitæ tuendæ cauſa à ſua patriâ exulem factum, multi in vrbe ſancti Iacobi Chilenſis, & poſtea in hac curiâ regni Peruenſis viderunt, à quibus rei geſtæ rationem accepit.

D Eſt etgo caſtatis præmium delatus honor, & habita reuerentia illis, qui hanc virtutem ex animo profitentur, quam non ſolum fide illuminati exhibent, ſed & luce ſupernaturali deſtituti & barbari ſimiles beſtijs, non negant. Tanta enim eſt dignitas caſtatis, vt ab inſidelibus honoretur; tanta pulchritudo, vt à barbaris etiam in magno pretio habeatur.

*De Premio, quod ratione Caſtatis
habet Catholica
Eccleſia.*

CAPVT XIII

CONSIDERATE lilia agri, ait Dominus, quomodo creſcunt: non laborant, neque nent. Hæc verba ſecundum tropologiam de animabus caſtis poſſunt intelligi, quæ meritò cum lilijs agri poſſunt conferri. Sicut enim lilia agri colore candidiſſima, & odore ſuauiſſima, non

Matt. 6.
28.

manu